

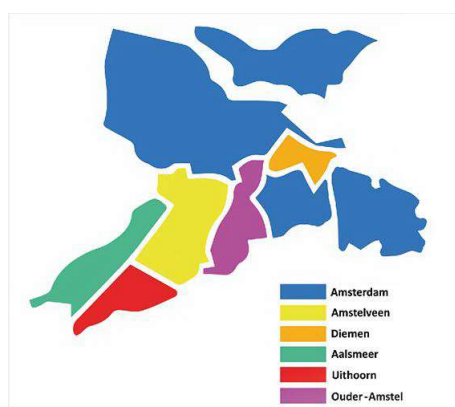
Algemene Infectieziekten Jaarverslag 2024

GGD Amsterdam

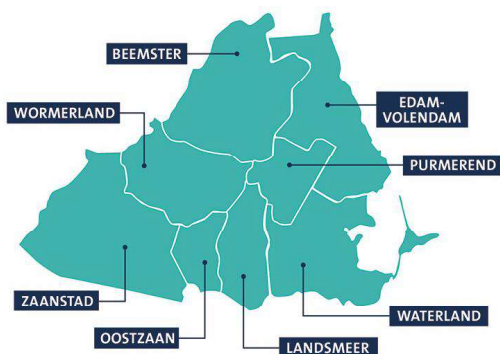
De GGD beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van alle burgers in Amsterdam, in de Amstellandgemeentes, en in Zaanstreek-Waterland. De afdeling Algemene Infectieziekten van GGD Amsterdam bestaat uit drie teams: Infectieziektebestrijding (IZB), Reizigersadvies en -vaccinatie (RAV), en het Landelijk Coördinatiecentrum Reizigersadvisering (LCR).

Naast de wettelijke kerntaken hieronder zorgt het team Infectieziektebestrijding voor advies en opvolging van prik-, bijt-, snij- en spataccidenten voor burgers en zorgmedewerkers waarbij er een risico is op bloed overdraagbare infectieziekten zoals hepatitis B, C en hiv. De afdeling dient ook medicatie toe na mogelijke blootstelling aan rabiës (hondsdolheid) en geeft voorlichting aan burgers en professionals over infectieziekten.

Onze werkgebieden

Regio Amsterdam en regio Amstelland

Regio Zaanstreek-Waterland

Onze kerntaken

1. Bestrijden infectieziekten

We beheersen uitbraken en voorkomen verdere verspreiding

2. Surveillance

We houden de verspreiding van infectieziekten binnen de regio goed in de gaten

3. Beleidsadvisering

We helpen instellingen binnen de gemeente Amsterdam bij het maken van beslissingen

4. Preventie

We informeren en beschermen kwetsbare doelgroepen zodat ze niet ziek worden

5. Netwerk en regio

We delen informatie en adviezen met zorgaanbieders in Amsterdam

6. Voorbereiding op grootschalige uitbraken van infectieziekten

We brengen toekomstige risico's in kaart en bedenken alvast een reactie

7. Kennis en Onderzoek

We vergroten steeds onze kennis over infectieziekten

Jaarverslag Infectieziektebestrijding 2024

Infectieziektemeldingen

Top 5 meest gemelde infectieziekten

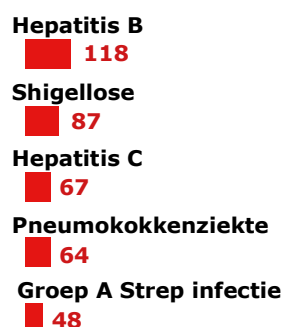
2024

2023

2022

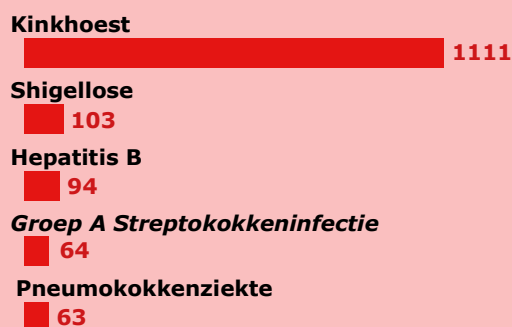

Top 5 meest gemelde infectieziekten in de werkgebieden Amsterdam, Amstelland en Zaanstreek-Waterland

In 2024 heeft de GGD 2509 infectieziektemeldingen ontvangen, waarvan het merendeel uit de gemeente Amsterdam (1698 meldingen). In Amsterdam is het aantal meldingen meer dan verdubbeld sinds 2023 (765 meldingen), met name door een uitbraak van kinkhoest (1111 meldingen). Alle andere infectieziekten zijn grofweg stabiel: er zijn geen duidelijke stijgers of dalers.

Dezelfde trend speelt bij de gemeenten van Amstelland en Zaanstreek-Waterland: een grote stijging in het aantal kinkhoestgevallen, maar andere infectieziekten zijn niet noemenswaardig toe- of afgenomen sinds 2023.

Top 5 Amsterdam

Top 5 Amstelland

Top 5 Zaanstreek-Waterland

Vanuit de Amstellandgemeenten kwamen 346 meldingen, waarvan 264 kinkhoest.

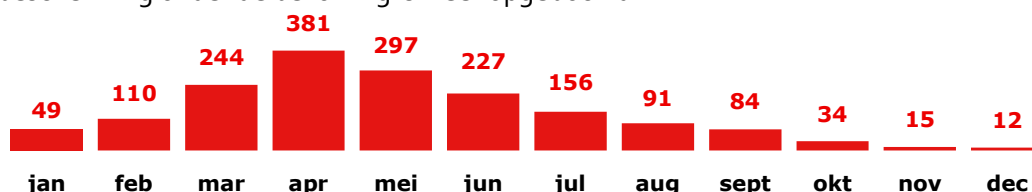
Vanuit de gemeenten in Zaanstreek-Waterland kwamen 465 meldingen, waarvan 316 kinkhoest.

Jaarverslag Infectieziektebestrijding 2024

Trends

Kinkhoest piekt in voorjaar 2024, inmiddels weer op normaal niveau

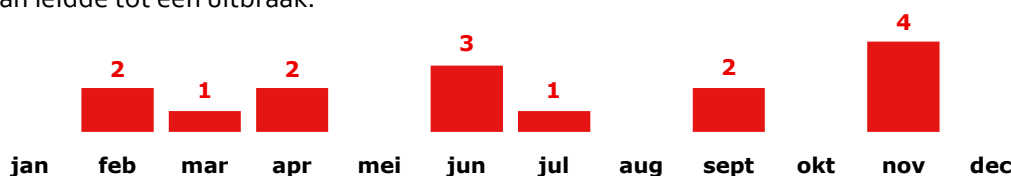
Het aantal meldingen van kinkhoest is in 2024 explosief gestegen naar 1698 bevestigde gevallen. Deze piek is een gevolg van de coronatijd: door de beperkende maatregelen tijdens corona is het aantal kinkhoestgevallen sterk gedaald. Kinkhoest heeft het afgelopen jaar dus een 'inhaalslag' gemaakt. Die is nu voorbij: de bescherming onder de bevolking is weer opgebouwd.

Bof en mazelen: wel meldingen, geen uitbraak

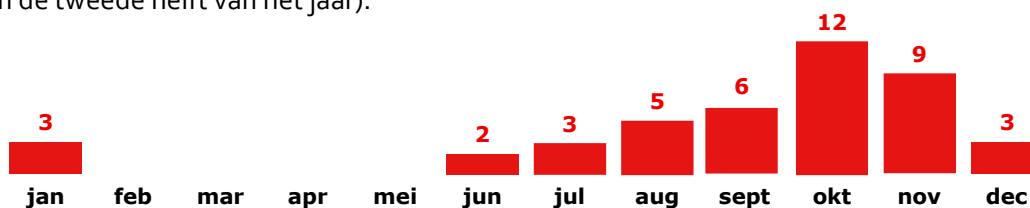
Naast kinkhoest kende 2024 ook 15 bevestigde meldingen van de bof. Van een uitbraak is echter geen sprake: de infecties lijken los van elkaar te staan. Ook de bron is bij de meeste meldingen onbekend gebleven, mogelijk doordat een deel van de bof-gevallen zich bewust niet laat testen of vaccineren.

Ook was voor het eerst sinds de coronaperiode weer mazelen in Amsterdam. Het gaat om enkele gevallen, en geen hiervan leidde tot een uitbraak.

Mpox: meer meldingen in tweede helft van 2024

In 2024 heeft de GGD 43 bevestigde meldingen van mpox ontvangen. De vermoedelijke bron van deze meldingen lag hierbij vaak in het buitenland, maar soms ook binnen Nederland. Het aantal meldingen van mpox lag in 2024 hoger dan in 2023 (23 meldingen), maar komt niet in de buurt van 2022 (644 meldingen). Bijna alle meldingen waren in de tweede helft van 2024. Dit is in lijn met het landelijke beeld (95% van alle meldingen in de tweede helft van het jaar).

Artikel 26-meldingen

Artikel 26-meldingen zijn meldingen van basisscholen, verpleeghuizen, of andere instellingen waar kwetsbare groepen samenkomen. Wanneer deze locaties een ongewoon aantal zieken hebben (denk hierbij aan darminfecties, luchtweginfecties, huidinfecties of geelzucht), melden zij dit apart aan de GGD. In 2024 zijn er 474 van zulke meldingen ontvangen. Dat zijn meer meldingen dan vorig jaar (264 meldingen). Ook het aantal meldingen over huidaandoeningen, zoals schurft of krentenbaard, was dit jaar hoger (298 gevallen, 63% van alle meldingen) dan het jaar ervoor (140 gevallen, 53% van alle meldingen).

Jaarverslag Infectieziektebestrijding 2024

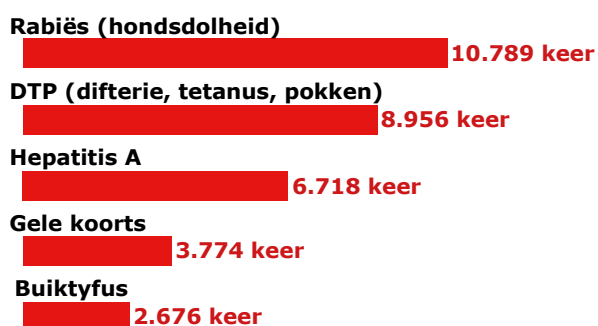
Andere afdelingen binnen AIZ

Reizigersadvies en Vaccinatie (RAV)

In 2024 hebben **28.433** Amsterdammers een afspraak gehad bij het RAV. Dit is vergelijkbaar met vorig jaar (28.470 consulten) en hoger dan in 2022 (22.524 consulten).

De populairste vakantiebestemmingen van Amsterdammers, en dus ook de meest gegeven vaccinaties, zijn nagenoeg onveranderd sinds 2023.

Top 5 gegeven vaccinaties

Top 5 vakantiebestemmingen

Landelijke Coördinatie Reizigersadvisering (LCR)

Het LCR is een onafhankelijke stichting die verantwoordelijk is voor de **kwaliteit van de reizigersadvisering**. Het LCR huist bij GGD Amsterdam.

In 2024 heeft het LCR diverse protocollen en landenlijsten geactualiseerd waaronder Malaria, Hepatitis B en Gele koorts. Ook zijn nieuwe protocollen toegevoegd, zoals voor Leptospirose.

Onder de 1060 abonnees van het LCR zijn 32 spoedberichten verspreid. Verder heeft het LCR in 2024 twee websites gelanceerd en onderzoek afgerond naar het gebruik van artificial intelligence (AI) bij de reizigersadvisering en naar het effect van voorlichting tijdens een reizigersconsult.

GGD Telefoonlijn

De telefoonlijnen van Algemene Infectieziekten werden in 2024 gemiddeld **1.001** keer per maand gebeld. Dit waren met name burgervragen of afspraakverzoeken (675 telefoontjes per maand), maar ook zorgprofessionals weten de advieslijn te vinden (289 telefoontjes per maand). Zelf belt AIZ **1.100** keer per maand naar burgers en zorgprofessionals.

Jaarverslag Infectieziektebestrijding 2024

Preventiewerkzaamheden

Vaccinatieprogramma Hepatitis B voor risicogroepen

De GGD vaccineert MSM (mannen die seks hebben met mannen), transgender personen en sekswerkers preventief tegen hepatitis B. De vaccinatie wordt voor hen kosteloos aangeboden in samenwerking met een andere GGD-afdeling (Centrum Seksuele Gezondheid) en met verschillende partners: Amsterdam Center voor Sekswerkers, twee huisartsenpraktijken, 3 hiv-centra en de OneDayclinic.

In 2024 hebben **743** MSM en **196** sekswerkers een eerste hepatitis B-vaccinatie gehad, en er zijn **1519** vervolgvaccinaties voor Hepatitis B gegeven. Al deze aantallen zijn vergelijkbaar met 2023.

Het projectteam van de GGD is ook aanwezig op locatie, bijvoorbeeld tijdens de Pride of bij feestelijke voorlichtingsbijeenkomsten. Geïnteresseerden konden er terecht voor soa-test, een hepatitis B-vaccinatie, of voorlichting over PREP (een middel dat besmetting met hiv voorkomt).

Scabiës (schurft) preventie

In de afgelopen 10 jaar zien we een gestage toename van schurft, met name onder jongvolwassenen. Dit is de reden geweest om in 2022 een schurftspreekuur op te richten waar cliënten na doorverwijzing van de huisarts terecht kunnen. Daarnaast hebben we dit jaar een schurft-campagne opgezet met scholing voor huisartsen, een uitgebreide online campagne en verschillende outreach-activiteiten gericht op studenten. Het aantal meldingen van schurft is dit jaar niet toegenomen. Wel valt op dat we relatief veel meldingen vanuit kinderdagverblijven krijgen ten opzichte van 2024.

COVID-19

Op 1 juli 2023 verviel de meldplicht voor nieuwe gevallen van het Coronavirus. Als gevolg daarvan is het aantal COVID-19 gevallen in de regio niet bekend. Wel kunnen risicogroepen nog steeds bij de GGD terecht voor een COVID-19 vaccinatie.

Projecten

Professionalisering

De GGD blijft werken aan (na)scholing van haar medewerkers. Dit jaar hebben zijn er voor medewerkers van Algemene Infectieziekten **16** klinische lessen georganiseerd, en hebben **50** collega's een of meer trainingen gevolgd.

Daarnaast werken we aan nieuw talent: bij AIZ zijn 4 AIOS'en (artsen in opleiding tot specialist) gestart en volgen er 4 verpleegkundigen de opleiding tot specialistisch verpleegkundige Maatschappij en Gezondheid. Onze afdeling is dit jaar ook opnieuw erkend als opleidingsinstelling voor verschillende specialismen inclusief dat van arts Maatschappij en Gezondheid.

Nieuwe software

In 2025 stapt Algemene Infectieziekten over op een nieuw elektronisch patiëntendossier (EPD): HPZone. Dit programma werd door de meerderheid van de GGD'en al gebruikt: 23 van de 26). De overstap heeft veel voeten in de aarde, waaronder het aanpassen van onze werkwijzen en HPZone-training aan medewerkers van de GGD.

Jaarverslag Infectieziektebestrijding 2024

Rabiës en risico-accidenten

Rabiës

Rabiës (hondsdolheid) kan worden opgelopen via een beet, kras, lik of krab van een met rabiës besmet dier. Als een ongevaccineerd persoon in Nederland of in het buitenland in contact komt met een mogelijk rabide dier kan er (afhankelijk van het land, het type verwonding, gedrag van het dier en gezondheid van de persoon) een vaccinatie of anti-rabiës antistoffen (MARIG) worden toegediend om het risico op rabiës te verkleinen.

Het aantal reizigers naar verre vliegbestemmingen lijkt weer op het oude peil. Dit zagen we terug in het contact over risicovolle dierenbeten in het buitenland: in 2024 zijn **361** meldingen van blootstelling aan een mogelijk rabide dier gedaan tegenover 316 in 2023. Niemand heeft rabiës ontwikkeld.

Risico-accidenten

Naast hondsdolheid verwerkt de GGD ook prik-, spat-, spuug-, bijt-, en andere risicovolle accidenten. De GGD adviseert over vervolgstappen, zoals preventieve vaccinaties tegen hepatitis B-virus, nacontroles op het hepatitis B of C virus of hiv, of starten van preventieve behandeling om een hiv-infectie te voorkomen.

In 2024 zijn er **219** van zulke accidenten verwerkt tegenover 188 in 2023.

Casuïstiek

A. Gas(t)vrij: streptokokken bij een moeilijk bereikbare doelgroep

Stichting HVO Querido doet melding van een groep 'stadsnomaden': circa 40 personen die op een caravanterrein wonen. Naast psychiatrische- en verslavingsproblematiek betreft de melding meerdere personen met pussende wonden.

Daags daarop bezoeken wij het terrein en stellen 9 gevallen van **Staphylococcus aureus** en **Streptococcus pyogenes** vast. Wonden worden afgedekt en ieder krijgt antibiotica, op één weigeraar na. Gezien de staat van het terrein volgt ook hygiëeadvies. Bij de volgende twee bezoeken komen een Deskundige Infectiepreventie (DI) en een liaison van de gemeente mee. Het aantal wondinfecties blijkt toegenomen, wederom Streptococcus pyogenes. Pas bij het vierde bezoek, 30 dagen na melding, is de uitbraak gesust en de onrust verdwenen. De hygiënesituatie blijft onveranderd.

De multiproblematiek van deze groep belemmerde effectieve voorlichting en behandeling, maar door goede samenwerking bleek de interventie succesvol: samenwerking met HVO-Querido en de Gemeente Amsterdam zorgde voor vertrouwen, en samenwerking binnen van een multidisciplinair medisch team voor effectieve respons.

Melding
komt
binnen

Eerste
bezoek en
diagnosen

Tweede bezoek
met MMB, DI en
gemeente

Derde bezoek
met MMB, DI en
gemeente

Vierde bezoek,
uitbraak
voorbij

Nieuwe infecties gemeten

9

11

0

Jaarverslag Infectieziektebestrijding 2024

B. Bof en Hepatitis op twee basisscholen

Hepatitis A

Eind april krijgen we melding van een **4-jarige jongen met Hepatitis A** (leverontsteking). Hij bleek besmettelijk op school te zijn geweest. Toch komt de volgende melding pas begin juni, ditmaal een 14-jarig meisje. Contactonderzoek levert vijf zieke broers en zussen op, waarvan twee al naar spoedeisende hulp waren geweest. Ook gingen er twee naar dezelfde basisschool als de eerste melding. Omdat besmetting waarschijnlijk daar had plaatsgevonden besluiten we om aan alle leerlingen een brief te sturen. De school zelf kreeg hygiëeadvies (m.n. toilettenhygiëne, hepatitis A is overdraagbaar via ontlasting), en de kleuterklas een vaccinatieadvies.

Op 11 juni vaccineren GGD-medewerkers 18 kleuters en 4 medewerkers. Vervolgonderzoek bevestigt dat de eerdere meldingen elkaar hebben besmet, want allen bezaten dezelfde zeldzame typering. Tijdig vaccineren van de kleuterklas bleek dus terecht.

Bof

In november 2024 krijgen we **twee schijnbaar ongerelateerde meldingen bof-infecties**: een meisje en een volwassen vrouw. Contactonderzoek levert op dat de zoon van de vrouw ook bofklachten had ontwikkeld, en dat hij op dezelfde basisschool zat als het meisje uit de eerste melding. Transmissie was niet bewezen, maar vanwege het grote risico op verspreiding (de wijk rondom de school kende een lage vaccinatiegraad) bengen we via de basisschool toch alle ouders op de hoogte. Reacties blijven uit: geen vragen en geen vaccinatieverzoeken. Ook nieuwe meldingen van infecties blijven uit, op één na: een volwassen vrouw met 3 gezonde kinderen die allen de betreffende basisschool bezochten. Volgens de schooldirecteur waren er verder geen kinderen met klachten. Transmissie is nooit aangetoond.

Reflectie

Het is altijd lastig om snel de juiste informatie te krijgen voor een passend advies. Zeker sinds de coronapandemie zijn ouders meer wantrouwend richting de overheid. Dit zijn wij terug in de vaccinatiebereidheid, maar ook bij ons bron- en contactonderzoek - bijvoorbeeld in de bof-casus. De hepatitis A-casus laat dan weer zien dat onze slagklacht groter is wanneer betrokkenen ons vertrouwen. Infectieziektebestrijding blijft maatwerk.

Jaarverslag Infectieziektebestrijding 2024

Tot slot: vooruitblik 2025

Wat brengt 2025? We zien dat andere infectieziekten zoals griep, kinkhoest of mazelen een tijd lang veel minder rond zijn gegaan vanwege de coronamaatregelen van 2020-2022. Hierdoor werd tijdelijk minder afweer in de bevolking opgebouwd. Na de coronaperiode keerden deze ziekten weer terug: met name kinkhoest heeft dit jaar een inhaalslag gemaakt. Ook andere infectieziekten, bijvoorbeeld vlekjesziekten zoals mazelen, kunnen in 2025 weer opleven. De GGD blijft inzetten op goede voorlichting over vaccineren en op het laagdrempelig aanbieden van vaccinaties.

Ons land is steeds meer verbonden met de rest van de wereld, waardoor uitbraken die buiten onze grenzen plaatsvinden sneller hun weg naar Amsterdam vinden. Daarom houden we nieuwe besmettingen van buiten de regio extra in de gaten.

Tot slot werken we aan het versterken van onze weerbaarheid om goed voorbereid te zijn bij een volgende pandemie. Dat betekent: meer voorlichting geven, meer onderzoek doen, en meer samenwerken over de gemeentelijke grenzen.

GGD Amsterdam

